

Kierownik

Prof. dr hab. Mirosław Sadowski
mail: miroslaw.sadowski@uwr.edu.pl

Wrocław, 1 października 2020 r.

Zagadnienia egzaminacyjne z doktryn politycznych i prawnych dla studentów II roku studiów stacjonarnych prawa.

1. Początki filozoficznej refleksji nad państwem i prawem - sofisci.
2. Sokrates i jego pytania – cel państwa.
3. Filozofowie starożytni – krytycy demokracji ateńskiej.
4. Platowska koncepcja idealnej polis – filozofia Platona, a jego poglądy na państwo.
5. Prawo w poglądach myślicieli starożytnych.
6. Klasyfikacja ustrojów według Arystotelesa.
7. Ideologia polityczno-prawna starożytnego Rzymu- Cynceron i Seneka.
8. Wady i zalety demokracji w poglądach myślicieli starożytnych.
9. Myśl polityczna starożytnych Chin – Konfucjusz.
10. Idea „civitas Dei” i „civitas terrena” według św. Augustyna.
11. Hierarchia prawa według Tomasza z Akwinu.
12. Tomasza z Akwinu koncepcja państwa i władzy państwowej.
13. Średniowieczne odkrycie Arystotelesa i awerroizm łaciński.
14. Koncepcje polityczne Jana z Salisbury.
15. Dante o monarchii światowej.
16. Marsyliusz z Padwy o suwerenności ludu.
17. Myśl polityczno- prawna klasycznego islamu – al Farabi i al Ghazali.
18. Erazm z Rotterdamu doktryna konsensusu politycznego i religijnego.
19. Renesansowe utopie - Morus, Campanella, Bacon.
20. Machiavelli o moralności i polityce- ideał władcy.
21. Jean Bodin i jego teoria suwerenności władzy państwowej.
22. Poglądy polityczne przywódców reformacji - Marcin Luter, Jan Kalwin, Ulrich Zwingli.
23. Myśl Odrodzenia w Polsce- Modrzewski, Ostroróg, Orzechowski.
24. Szkoła prawa natury w XVII w. - Grocjusz, Spinoza, Hobbes, Thomasius i Wolff.
25. Hugo Grocjusz o prawie natury i jego zasadach.
26. Spinoza o demokracji.
27. Prawo i bezprawie w XVII wieku.

28. Stan natury i umowa społeczna według Thomasa Hobbesa i Johna Locke'a i jej konsekwencje.
29. John Locke jako prekursor liberalizmu.
30. Klasyczny absolutyzm we Francji w XVII wieku, ideologia i jej twórcy - Richelieu.
31. Monteskiusz o „duchu praw”, wolności politycznej i podziale władzy.
32. Ideologia rewolucji amerykańskiej - B. Franklin i Th. Jefferson.
33. Myśl polityczna francuskiego Oświecenia- Wolter, Diderot, Rousseau, Monteskiusz.
34. Smith- ojciec liberalnej ekonomii politycznej o zadaniach państwa i przyczynach bogactwa narodów .
35. Jean Jacques Rousseau o stanie przedpaństwowym, umowie społecznej i suwerenności ludu.
36. Jakobinizm – Robespierre .
37. Doktryna bonapartyzmu.
38. Myśl polityczna polskiego Oświecenia: Leszczyński, Konarski, Staszic i Kołłątaj.
39. Teokraci francuscy – de Maistre, de Bonald.
40. Romantyzm polityczny w Niemczech i niemiecka szkoła historyczna.
41. Konserwatyzm Edmunda Burke'a i jego argumenty przeciw rewolucji francuskiej.
42. Cechy charakterystyczne konserwatyzmu.
43. Tradycje konserwatyzmu w polskiej myśli politycznej - Czartoryski.
44. Liberalizm – cechy charakterystyczne doktryn liberalnych.
45. Pojęcia „wolności negatywnej” i „wolności pozytywnej” u Constanta i u Isaiaha Berlina.
46. Ustrój państwa według Benjamin Constanta.
47. Utylitaryzm jako podstawa liberalizmu Jeremiego Benthama.
48. Utylitaryzm Benthama a etyka praktyczna Petera Singera.
49. Alexis de Tocqueville o wolności i demokracji.
50. Rewolucja w ujęciu A. de Tocqueville'a.
51. John Stuart Mill o „rządzie reprezentatywnym”.
52. Stosunek J. S. Milla do powszechnego prawa wyborczego i demokracji.
53. Tyrania większości wg Milla i Tocqueville'a.
54. Liberalizm socjalny: Leonard Trelawney Hobhouse.
55. Konserwatyzm czy liberalizm, która doktryna jest ci bliższa i dlaczego?
56. Socjalizm utopijny i jego przedstawiciele - Owen, Fourier, Saint-Simon.
57. Koncepcje ekonomiczne i polityczne F. Lassalle'a.
58. Materializm historyczny Karola Marksa – podstawowe twierdzenia dotyczące rozwoju społecznego.
59. Uzasadnienie nieuchronności rewolucji proletariackiej według K. Marksa.
60. Eduard Bernstein: krytyka rewolucji i dyktatury proletariatu.
61. Karol Kautsky i centryzm.
62. Socjalizm czy liberalizm - uzasadnij wybór na podstawie poglądów wybranych myślicieli.
63. Doktryna anarchizmu: Godwin, Stirner, Proudhon, Bakunin, Kropotkin.
64. Sorel i anarchosyndykalizm.
65. Krytyka demokracji i politycznej roli mas: Nietzsche, Ortega y Gasset.
66. XIX-wieczni teoretycy rasizmu: Gobineau, Lapouge, Chamberlain.
67. Darwinizm społeczny i jego twórcy: Herbert Spencer i Ludwik Gumpłowicz.
68. Augusta Comte'a koncepcja pozytywizmu.
69. Nacjonalizm polski – Zygmunt Balicki i Roman Dmowski.
70. Koncepcje polityczne Józefa Piłsudskiego.
71. Teoria krążenia elit Vilfreda Pareto
72. Decyzjonizm Carla Schmitta.
73. Leninowska koncepcja roli i organizacji partii proletariackiej.

74. Leninowska teoria rewolucji i jej wpływ na ruch robotniczy.
75. Doktryna stalinizmu.
76. Geneza, przesłanki i źródła ideologiczne włoskiego faszyzmu i niemieckiego nazizmu.
77. Charakterystyka ruchów faszystowskich.
78. Ideologowie faszyzmu włoskiego.
79. Ideologowie niemieckiego nazizmu.
80. Państwo i prawo w komunizmie, faszyzmie i nazizmie.
81. Autorytaryzm i jego ideologiczne uzasadnienia w XX wieku.
82. Pojęcie totalitaryzmu i cechy ustrojów totalitarnych.
83. Wyjaśnianie przyczyn totalitaryzmu przez H. Arendt, K. R. Poppera, R. Arona.
84. Gandhi i metoda *satyagrahy*.
85. Prekursorzy nauczania społecznego Kościoła katolickiego w XIX wieku – Lamennais i Ketteler.
86. Pius IX i jego stosunek do współczesności i liberalizmu.
87. Solidaryzm społeczny, korporacje zawodowe i własność według Leona XIII.
88. Leon XIII wobec socjalizmu i demokracji chrześcijańskiej.
89. Kościół wobec komunizmu, faszyzmu i nazizmu w okresie międzywojennym - Pius XI.
90. Pius XII – wobec ideologii XX w.
91. Jan XXIII, Paweł VI i aggiornamento (uwspółcześnienie Kościoła).
92. Jan Paweł II o stosunku Kościoła wobec demokracji, komunizmu, kapitalizmu i gospodarki.
93. Benedykt XVI i Franciszek – papieże XXI stulecia.
94. John Austin i jego definicja prawa pozytywnego.
95. Pozytywizm niemiecki – Rudolf von Ihering i Georg Jellinek.
96. Normatywizm prawniczy – Hans Kelsen.
97. Solidaryzm prawniczy Leona Duguita.
98. Leon Petrażycki i psychologizm prawniczy.
99. Socjologia polityki Maxa Webera.
100. Funkcjonalizm prawniczy – Holmes, Pound.
101. Gustaw Radbruch i jego teoria sprawiedliwości.
102. Leon Fuller – twórca koncepcji formalnego prawa natury.
103. Rudolf Stammler i John Finnis - prawo natury po II wojnie światowej.
104. John Maynard Keynes i teoretyczne uzasadnienie państwa dobrobytu.
105. Johna Rawlsa teoria sprawiedliwości.
106. Friedrich A. von Hayek o wolności, sprawiedliwości społecznej i gospodarce planowej.
107. Milton Friedman i jego krytyka interwencjonizmu gospodarczego.
108. Liberalizm ekonomiczny Ludwika von Misesa.
109. Robert Nozick i uzasadnienie genezy państwa minimum.
110. Libertarianizm – Murray Rothbard.
111. Samuel Huntington i zderzenie cywilizacji.
112. Francis Fukuyama i koniec historii.